

www.ketab.ir

پرتال

(پوشش زنان و مردان ایلامی)

صید محمد درخشنده

- سرشناسه : درخشنده، صیدمحمد، ۱۳۳۴ -
عنوان و نام پدیدآور : پرتال : پوشش زنان و مردان ایلام/صیدمحمد درخشنده.
مشخصات نشر : ایلام: انتشارات درخشنده، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : ۱۵۴ ص.: مصور (رنگی)، عکس (رنگی).
شابک : ۶۵۰۰۰۰ ریال 3-4-978-622-98848-4
وضعیت فهرست نویسی : فیها
یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۵۱ - ۱۵۴.
عنوان دیگر : پوشش زنان و مردان ایلام.
موضوع : پوشاک محلی و قومی -- ایران -- ایلام
Ethnic costume -- Iran -- Ilam
پوشاک زنانه -- ایران -- ایلام
Women's clothing -- Iran -- Ilam
رده بندی کنگره : ۱۴۲۰GT
رده بندی دیویی : ۴۴۰۹۵۵۴۵/۳۹۱
شماره : ۸۷۶۳۳۷۹
کتابشناسی ملی :
اطلاعات رکورد : فیها
کتابشناسی :

پرتال (پوشش زنان و مردان ایلامی)

- مؤلف: صیدمحمد درخشنده
ناشر: انتشارات درخشنده
صفحه آرایی: سجاد حاتمی
طراح جلد: ابراهیم کرمان
نوبت چاپ اول: ۱۴۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۸۴۸-۴-۳
شمارگان: ۱۰۰۰
قیمت: ۶۵۰۰۰ تومان

تلفن و نشانی الکترونیکی ناشر

Derakhshandeh.seydmohamad@gmail.com - ۰۹۱۲۵۴۸۱۷۳۳

حق چاپ برای مولف محفوظ می‌باشد.

مقدمه	۱۳
-------	----

فصل اول: ایلام ز دیدگاه جغرافیایی و تاریخی

موقعیت جغرافیایی استان ایلام	۱۷
حدود استان ایلام	۱۷
پیدایش سرزمین ایلام	۱۸
تاریخ استان ایلام	۲۰
قوم کاسی یا کاسیت	۲۲
سابقه‌ی تمدن انسانی در سرزمین ایلام	۲۳
ادوار تمدنی ما قبل تاریخ	۲۴
ایلام در دوران آشوری	۲۵
ایلام در عهد هخامنشیان	۲۶
تاریخ مختصر دوره‌ی ساسانی	۲۸
ایلام در عهد ساسانی	۲۹
ایلام در عهد والیان پشتکوه	۳۱
والیان پشتکوه	۳۲
حسین قلی خان ابوقداره	۳۲
قوم شناختی	۳۸
پوشش سنتی مردم اقوام	۳۹

فصل دوم: نوع پوشش سنتی زنان و مردان ایلامی

- ۴۳ پوشش زنان و مردان ایلامی
- ۴۴ تعاریفی از پوشش سنتی زنان و مردان در گذشته و حال

فصل سوم: پوشش سنتی زنان ایلامی

- ۴۹ پوشش سنتی زنان ایلامی
- ۵۱ نوع پوشش زنان در فرهنگ مردم ایلام
- ۵۲ پوشش سنتی زنان و دختران
- ۵۳ الف: سربندها:
- ۵۳ پینه
- ۵۴ دستار
- ۵۴ دور میه ل
- ۵۴ شال گردن
- ۵۴ کساری
- ۵۵ گل وه نی gwelwani
- ۵۸ که ت و گل و نی
- ۵۹ تاکاری takari
- ۶۰ سه رو ن کلهری
- ۶۱ هه به habar
- ۶۱ مه قه نا (مقنعه) magana
- ۶۳ سه رو ن sarwan
- ۶۴ سه رو ن ساده
- ۶۵ «سه رو ن» کلهری sarwan-e kalhori
- ۶۶ کلاه (کلاو/عه رَق چن)
- ۶۷ کلاه زنانه با تزیین سکه‌های نقره‌ای
- ۶۸ ب: بالاپوش‌های زنانه
- ۶۸ قترهی زنانه
- ۷۰ کت بانوان
- ۷۰ کت ساده مخصوص بانوان
- ۷۰ کت مخملی مخصوص بانوان

۷۰		سخمه زنانه
۷۱		سخمه «ی بالدرارز
۷۲		سخمه‌ی زنانه‌ی بیبال
۷۳		کرواس زنانه‌ی ایلامی
۷۳		«شَه‌والِ دَرپا رخته» ی زنان ایلامی
۷۴		«شَه‌وال» یا «پاپوش زنانه»
۷۴		خِفَتان زنانه
۷۵		کَله نجه
۷۶		که‌مه‌رچین
۷۷		یه l yal
۷۹		شال کمر زنان
۸۰		شَه مه لَه یا شال زنانه
۸۰		ج: پاپوش‌های سنتی زنانه
۸۰		پاپوش‌های محلی
۸۱		کلاش
۸۲		گیوه
۸۲		کفش‌های سنتی در بین مردم اقوام
۸۲		جوراب سنتی زنانه

فصل چهارم: زیورآلات و متعلقات زنانه

۸۵		زیورآلات سنتی زنان ایلامی
۸۸		پاهله
۸۸		پاوینه
۹۰		خلخال
۹۲		Jenjela جن جله
۹۲		مِل وَ ن
۹۷		مِل وَ ن نقره‌ای
۹۸		مِل وَ ن نقره‌ای با طرحی متفاوت
۹۹		مِل وَ ن لیره
۹۹		مِل وَ ن نیم لیره

۹۹	مل و ن یاقوت.....
۱۰۰	مل و ن طلا.....
۱۰۰	دس و ن.....
۱۰۱	گُلکیف.....
۱۰۲	بانگیرفانی.....
۱۰۳	لاقاوی lagawi.....
۱۰۴	لا قاوی های جدید.....
۱۰۴	گوی.....
۱۰۵	منگوله.....
۱۰۵	رشته نقره ای مخصوص سربند.....
۱۰۶	لیوت وانه.....
۱۰۶	گوش واره / گوش خار.....
۱۰۷	xazma خه زمه.....
۱۰۸	چلابه.....
۱۰۸	گیره مقنعه.....
۱۰۸	گل سینه.....
۱۰۹	پری زگ.....
۱۰۹	تزیین پول نقره بر روی لباس سنتی زنانه.....

فصل پنجم: لباس سنتی مردان ایلامی

۱۱۳	پوشش سنتی مخصوص مردان ایلامی.....
۱۱۳	«ستره» ی مردانه.....
۱۱۴	کورته (قهرته).....
۱۱۴	قَتره ی مردانه.....
۱۱۶	بَته (به تیه).....
۱۱۷	عه با aba.....
۱۱۸	چوخا پیسه.....
۱۱۹	چوخله.....
۱۱۹	چوخله بازگ.....
۱۲۱	خفتان مردانه.....

۱۲۱.....	سخمه مردانه.....
۱۲۱.....	دشداشه.....
۱۲۲.....	چفیه عربی.....
۱۲۲.....	عه گال / عقال.....
۱۲۲.....	«کرواس» مردانه‌ی ایلامی.....
۱۲۳.....	شوال کُردی مردانه‌ی ایلامی.....
۱۲۴.....	قَرَنجی.....
۱۲۴.....	کَه رَک.....
۱۲۵.....	کُله بال.....
۱۲۵.....	«زیر که رَک».....
۱۲۵.....	شه مِله samla.....
۱۲۶.....	له چگ laceg.....
۱۲۸.....	علیخانی alixani.....
۱۲۸.....	له چگ کلهری laceg kalhori.....
۱۲۸.....	له چگ سیاه و بازگ.....
۱۳۰.....	کلاه (کلاو/ عهره‌ق چین) مردانه.....
۱۳۰.....	کلاو نمدی / کلاه نمدی.....
۱۳۱.....	پاپوش‌های محلی.....
۱۳۱.....	کلّاش.....
۱۳۳.....	گیوه.....
۱۳۳.....	متعلقات سنتی مردان.....
۱۳۳.....	بگده.....
۱۳۴.....	شاناویز.....
۱۳۴.....	کیسه و کمر دان.....
۱۳۴.....	دوربین شکاری.....
۱۳۵.....	دستمال.....
۱۳۵.....	قی قطار.....
۱۳۶.....	کیسه و چوخ.....
۱۳۶.....	گرز.....
۱۳۷.....	گرز یلگ.....

عصا.....	۱۳۷
تسبیح.....	۱۳۷
انگشتر / کنگ وانگ / کلکانگ.....	۱۳۸
ساق بند.....	۱۳۸
مچ بند.....	۱۳۸
ساعت جیبی.....	۱۳۸
مهر امضاء.....	۱۳۹

فصل ششم: لباس سنتی نوزادان

پوشش سنتی نوزادان.....	۱۴۳
زیر پوش نوزادان.....	۱۴۴
پی زنگ / پی زن.....	۱۴۴
ناف بند.....	۱۴۴
پیشانی بند.....	۱۴۵
کلاه نوزادی.....	۱۴۵
ریش که ل.....	۱۴۵
شاخ آهو.....	۱۴۶
لباس‌های دوران چله داری نوزاد.....	۱۴۷
نوع پوشش نوزاد پس از چله.....	۱۴۷
کهنه‌ی بچه.....	۱۴۸
متعلقات نوزاد.....	۱۴۸
حاصل سخن.....	۱۴۹
منابع.....	۱۵۱
کتاب‌های چاپ شده از این نویسنده.....	۱۵۳

مقدمه

«پرتال» واژه‌ای در فرهنگ کُردی مردم ایلام است که به معنی لباس و متعلقات مربوط به آن می‌باشد. پرتال یا پوشش زنان و مردان، از جمله نیازهای اولیه در زندگی انسان‌ها بوده است که از روزگاران کهن هم‌چنان در فکر بشر جای داشته است. پوشش زنان و مردان در واقع پوشاک و تن پوش مناسبی است که صرفاً به جهت استتار بدن از سرما و گرما و باد و باران و نیز به منظور رعایت حجب و حیا و پوشاندن عیب و نقص بدنی و نیز زیبایی بخشیدن به جسم بوده که این نوع پوشش انسان بودن هر آدمی را به نمایش می‌گذارد.

پوشش بدن با پوشاک مناسب در واقع یکی از عادات خوب و پسندیده‌ی هر انسان است که در حفظ حیات معنوی سرشار از ارزش‌هاست. بنابراین پوشش مناسب زن و مرد در هر جامعه‌ای خود به خود ارزش آن جوامع را تجلی می‌بخشد و ارزش و منزلت چنین اقوامی را آشکار می‌سازد.

نوع پوشش، رعایت حریم در پوشش، توجه به اصالت فرهنگی و فرهنگ غنی موجود در سنت و رفتار مردمان اقوام، رعایت حجب و حیا در هنگام پوشیدن لباس، رعایت اصول مردم داری و توجه به رفتار و کردار اطرافیان و نیز اندیشیدن به رفتار، کردار و زندگی آبا و اجدادی و پیشینیان خود، احترام قائل شدن برای خود و اطرافیان، مخصوصاً خانواده‌ها و قوم و خویشان و انعکاس این رفتارهای درست از طرق مختلف که مهم ترین آن می‌تواند حفظ ظاهر از طریق پوشش مناسب و رفتارهای پسندیده و نیز اصلاح درونی خداپسندانه که همه‌ی این گونه عادات و آداب به وجود آورنده و خالق شخصیت در انسان خواهد بود که در این حالت اگر فراگیر شود می‌تواند جامعه را متجلی سازد.